

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, Augustus' 13-dikán 1819.

Nagy Britannia.

Gyilkolási próbatétel Stockportban an egy politziai katonának személyné ellen! — Ily czimirás alatt következő előadás találtatik Jul. 28-dikán az Angliai Ministerialis Kurirban: — Búbánattal kéntelenítettünk a' közönséget Birch William Specialis politziaikatoná' személynének Stockportban gyilkos módon és ok nélkül való megtámadtatása felől tudósítani. Birch William, ki az által, hogy Wolseley Károly Baronetet elfogta vala, és az által, hogy Londonban a' Harrison' elfogása is reá bizattatott vala (ő volt az, a' ki Jul. 21-dikén Harrisont a' Smithfieldi népgyűlésből kivette és Stockportba vitte) a' Parlamentum' reformálójinak gyűléségét magára vonta vala, midőn Julius' 23-dikán estve 10-re három fertály órakor a' maga fogoly emberével egygyütt Stockportba megérkezett volna, a' nép az ő háza előtt, melybe Harrison zárattatva vala, azonnal öszszetsoportozott, 's a' háznak lerontásával és Harrisonnak kiszabadításával fenyegetődzött. Birch látván, hogy tanácsadóra van szükség, elment Tiszteletrémeltó Prescottt Urhoz, egy odavaló érdemes tisztviselőhöz, megkérdeni, hogy ő illy környüállások között mit tsinálhat a' fogoly emberrel legokosabbat? Mikor az utszán menne, elébe állott Bruce József György nevű ember, ki a' Harrison jobbító oskolájából Segéd 's a' Stockporti népgyü-

lésnek Titoknokja volt, 's a' hátamegett is azonnal megjelentek ketten, úgy, hogy Birch se' jobbra se' balra nem mozduhatott. Ismét tanácsadóra lett volna szüksége; az emberek sokasodni kezdtek körülette; a' hátrálás annál inkább terhesedett. Azonközben míg Birch ekképpen bizontalankodna, a' hátamegett álló két gonosz emberek közzül valamelyik, pistolyból reá lött. A' golyobist hátulról menvén-be a' testébe, utját a' bal oldaltsontjai felé vette, 's ott megállott. Birch magát elkiáltván, elebb egy kőkert mellé támoszkodott, 's azután nagy bajjal a' Doktor Killer házáig elvánszorgott; 's a' három gonoszok elfutottak, hanem Bruce 's valami Davies David nevű, azután nem soká elfogattak.

Birchnek életben való megtartásához kevés reménség volt, minthogy a' 24-dikben indúlt tudósítások szerint a' golyobist még ekkor a' testéből ki nem vehették volt. Ez oly rút és gonosz gyilkosság, melytől az országban minden betsületes ember undorodik, 's a' mellyért még maga Harrison is mérgelődik, ki azután kezességre, mint az előtt a' társa Wolseley, külömben is kibotsztatott a' fogságból.

Régens Princz ö K. Hertzegsége annak, a' ki bejelenti, hogy ki tette Birchre ezen halálos lövést, 3 vagy 4 száz font Sterlingekből (valami 4000 forintokból álló jutalmat, 's ha a' bejelentő maga is részes

talált lenni, ennek telyes bocsánatot hirtetett ki.

Az újabb levelek szerint Rippendenben, Macclesfielden, Rachdaliban, Haddersfielden, 's Manchesterben fognak legközelebről népgyűlések tartatni. — Meltó megjegyezni, hogy, mivel ezen gyűlésekben mindenütt azt a határozást látjuk egyebek között tétettni, hogy kérelmeket küldjenek a' Régens Princz' elejébe, innen a' következik, hogy mennél több ily népgyűlések tartatnak, következésképpen mennél több ilyen kérelmek adattatnak be, a' dolog annál inkább fontosodik, 's annál kevesebbé lehet a' kérelmeket a' nélkül fére tenni, hogy semmi tekintet ne legyen reájok. Innen történik, hogy az a' rész, melly ezen reformálásokat ellenzi, azon iparkodik, hogy a' másik rész' kívánságának fontosulását, az ő kérelmeire való tekintetet, gyengítse, ezt pedig az által érheti-el, ha ő is népgyűléseket tartand, mellyekben a' határoztatik meg, 's azért készittetnek kérelmet, hogy nem kell a' Parlamentumot reformálni, nem kell a' képviselőknek választatását minden esztendőre határozni, 's több effélék. Ilyen czélzással tartattak már több helyeken népgyűlések 's tétettek ehez képest való határozások. Így történt a' többek közt Blackburnban, a' hol 400 (négy száz) aláírásokkal erősítették meg az efféle ellenző határozások.

A' Régens Princz' nevében oly irás érkezett Jul. 23 - dikán a' Belső Ministertől Lord Sidmouthtól London városa' Tanátsához, melly által a' jelentetik, hogy melly nagyon megelégedett légyen ő Királyi Herczagsége a' Lord Májornak Jul. 21 - dikén a' Smithfieldi népgyűlésre nézve tett előrevaló vigyázási intézeteivel 's egész kimutatott magaviseletével. Ezen irást maga a' Lord Májor olvasta fel a' Tanátsban, egyszersmind köszönetet intézván valamint különösen a' Tanátsához

úgy minden polgárokhoz közöségesen azért, hogy neki segítségül voltak abban, hogy ezen népgyűlés minden veszedelem nélkül végződhetett-el. Jelentette azonban közben, hogy ő azon embereket, kik az ezen gyűlés' napján kiraggatott revolúziós czédulákat készítették 's elszélesztették, törvényesen üldöztetni fogja. Ekkor mondotta azt is ezen Lord Májor, a' mit már egyszer megemlítettünk, t. i. hogy őtet néhány bizonyságok, kiket megeskettett, előre tudósították volt affelől, hogy a' nyughatatlanoknak plánuma valóságga a' lett volna, hogy a' város néhány helyeken meggyújtassék 's a' jó és tsendes polgárok meggyilkoltassanak. — A' Lord Májornak ezen jelentése heves vetekeedésre adott a' Tanáts' tagjainak alkalmatosságot. Mostani Senátor 's Parlamentumi tag Wood, ki a' Spafieldi népgyűléskor Lord Májor volt, elbeszélte, hogy a' melly lázzasztó czédulák akkor elszélesztődtek volt, a' Politziai Agensek által 's mind a' Ministérium' helybehagyásával szélesztődtek-el, a' mi felől ő, mint akkori Lord Májor, 's mint a' ki az efféléket jól tudhatta, most bizonyságot tehet. W a i t h m a n n nevű más Senátor megszollította a' mostani Lord Májort, hogy azon öszszeesküvés felől, melyről tsak közönsegesen szolla, hogy t. i. a' várost a' mostani (Smithfieldi) gyűléskor fel akarták gyujtani, 's több effélék, tegyen egy kevésse bővebb nyilatkoztatást. Az ellen pedig, hogy az előre való vigyázást ezen gyűlés' alkalmatosságával oly nagyra üzte a' Lord Májor Ur, hogy a' gyűlésen fegyveres katonák is mutatták meg magokat, melly a' törvények által tilalmaztatik, panaszolkodva kikelt ugyan ezen Senátor. A' Polgármester ellenben azzal mentette ki magát ezen vád alól, hogy ő nem tudja, de ha igaz, hogy mutogatták ily fegyveres katonák magokat a' gyűlésen, a' te-

lyességgel nem az ő tudtával 's nem az ő parantsolatjára történt. Azonban sokak találtattak a' Tanátsban olyanok is, kik nem tsak hogy ditséretre méltónak lenni erőssítették a' Lord Májor Ur' magaviseletét, hanem azt is jóvallották, 's e' meg is határozatott, hogy az úgynevezett City vagy a' belső régi város intézzen köszönetet a' Lord Májor Urhoz. E' történt a' Magistratusban: hanem a' város' közönsége' gyűlésében ugyan ő nem volt éppen ily szerentsés, mert itt azt határozta, hogy szoros vizgálat alá kell vonni a' Lord Májor Ur' magaviseletét.

Hun tilyen *gratuláló* (de ironiálkál'telyes) levelet írt a' Lord Májorhoz az ő ezen alkalmatossággal a' Magistratusban a' Minister Lord Sidmouth írása által történt megtiszteltetéséért: —

„Lord Uram! Éppen el akarék utozni a' városból, midőn az újságlevelekben olvasám, hogy mi folyt legyen tegnap a' Londoni Senátorok' gyűlésében. Nem tartoztathattam-meg magamat a' nevtétstől, midőn olvasám; hogy miként terjeszté Uraságod' a' Tanáts' elejébe azt, hogy a' Régens az Uraságod' magaviseletét 's azon eszközöket, mellyekkel e' hónap' 21-dikén a' Smithfieldi gyűlés' alkalmatosságával a' békességnek 's tsendességnek fenntartatására nézve élt vala, jóváhagyni 's megditsérni kegyelmesen méltóztatott legyen. Képzetem, hogy már tsak most is miként látja Uraságod' lelki képpen a' Királyi kegyelem' czimerét, 's hogy úgy tetszene Uraságodnak, mint ha már hallaná ezen szavakat: Emelkedj-fel (állj-fel) Ritter John! Tele torokkal kelle pedig kaczagnom, midőn azon hérosi segedelmeknek cikornyás lerajzolatását olvasám, mint a' mellyeket Uraságod, a' Bankótól, a' Napkeleti Indiai Kompániától, 's egyéb közönséges Egygyesületektől és Vitéz Polgároktól ezen veszedelmes napon kapott

vala. Egészzen magamon kívül ragadtattam örömömben, midőn olvasám, hogy Uraságod több olyan nyilatkoztatásokat kapott volna, mellyek Uraságodat emegyalázatos és lázszató plánun' bűnös késztőjének felfedeztetésére 's meghűnttetésére vezérelhették, a' melly plánun' a' Whitehalli hivatal szerént való Ujságlevelek' Cancellariájától fogva az Uraságod' orra hegyétől tsak két czolnyi távolságig, minden utszákra ily nagy szorgalmatossággal kiraggattatott vala.

„Hancmár akkor minden kaczagó muskulusaim (ábrázatom' inas húsai) megmerevedtek, midőn azt olvasám, hogy Uraságod, London városának Lord Májorja, közönségesen és betsületére erősítette, hogy esküvés által megbizonyított nyilatkoztatásokat vett volna a' felől, hogy a' gonosz indulatú emberek oly plánunot tsináltak volna, hogy ezen nagy várost tűz által pusztává tegyék, 's ennek minden lakosait minden irgalom nélkül megöldököljék. Ennek olvasására én tele torokkal így kiáltottam - el akartom ellen magamat: Tisztelendő Parks! Tisztelendő Parks! Tisztelendő Parks! a' té felfedezésed semmi ezen jelenlévőhöz képpest; az az öszszeesküvés, mellyet te fedeztél, tsak valóságos gyermek játék ahozképpest, mellyet a' Lord Májor czúttal felfedeze. Én ennek olvasására Bob nevű paripámat azonnal lenyergeltetem oly célzással, hogy vidám napjaim' számát még ez egygyel szaporithassam, el-tökéllvén magamba, hogy már tsak elvárom, mi fog lenni azon vizsgálódásoknak következése, mellyeket Uraságod ezen esztelen és átkozott Gyujtogatók ellen tétetni szándékszik. Kérem tehát Uraságodat, adassa tudtomra: mitsoda fogházakban, mitsoda őrizet alatt vannak ezen Delinquensek, 's melly órában fognak vizgálás, kikérdeztetés alá vonattatni? mert én is önként ajánlom Uraságodnak

a' magam és Committenseim szolgálatainkat, az eránt, hogy ki fogunk mindent mondani, a' mi a' gyűlés előtt 's azalatt tudunkra esett. Nékem tsak egy szempillantatig való kétségem se' lehet azeránt, hogy egy ily Lord Májornak előrealó gondos vigyázása már nem tsak magokat ezen Gyujtogatokat bátorságos helyre vitette, hanem még az ő fegyvereiket is, az ő legnagyobb ágyujiktól fogva egész az ő sajt- és kenyér-metsző késeikig, tölölök mind elvétette, 's minden ő rettentő gyujtó szereiket, puskaporos és halzsiros hordoikat, aczél-kova-tapló 's egyéb kiütő szerszámaikat, pipájikat, mind olyan erős boltokba záratta, mellyekbe semmi tűz semmi féli bombik be nem ronthatnak; mivelhogy ez úttal közönségesen kimondott Polgármesteri parolájára bizonyossá tett a' Lord Májor Ur bennünket affelől, hogy már most nem tréfás, hanem valóságos és annak módja szerént való öszszeesküvés légyen jelen.

„Most nem fogunk ismét egy tuczet golyobis által, mellyeket az Országlószéknek egy Spionnya valami régi rongyos harisnyába (strimflikke) eldugott vala, *mystifikáltatni*; mostan nem fogunk nekünk ismét oly meséket beszélni, mint a' Doktor Watson kémiai készületei (apparátusai) voltak, mellyekről a' mondatott, hogy ő azoknak segedelmével a' katonákat minden ispotályokban egyszerre mind meg akarta fulasztani és pestisezni. Nem! Nem! Az ily öszszeesküvések 1819-ben már nem okoznak John Bullnak (az Anglus köz népek) nyughatatlanságot. Most mi egy valóságos és jó szabású, egy ügymondattott igazi öszszeesküvés felől, fogunk esküvés által behonyittatott nyilatkoztatást kapni, mivelhogy Uraságod, London városa Lord Májorja, ezen jó városnak Tanátsát bizonyossá tevő affelől, hogy így van a' dolog.

„De hát, Lord Uram, ha talám a' dolog valamiképpen úgy talána kivilágosodni, hogy ezen öszszeesküvést is éppen azon gyávák szótték fűtétek és fonták öszsze, a' kik Lord Fitzwilliámnak a' Yorkshiri reformálók által történt meggyilkoltásáról szolló ördögi hirt éppen ezen Smithfieldi népgyűlésnek reggelén a' Londoni nép között elterjesztették oly czélzással, hogy, mint egy felebarátjait szerető Ujságnak Kiadója megjegyzette, valóságos módon kimutassák azt, hogy mitsoda tulajdonságú emberek legyenek ezek a' mostani reformálók; — ha talám a' dolog úgy talánna magát kimutatni, hogy ezen czédelüket is éppen ezen gyávák az Uraságod' tudtával nyomtatták és raggatták ki — ha úgy talánna külsülni a' dolog, hogy éppen ezen foglalatú czédelükből 1000 nyomtatványok a' Smithfielden, éppen a' gyűlés alatt, az Uraságod' tulajdon embereinek segítségével és jelenlétekben osztattak ki — ha, mondom, végtére úgy sülné ki a' dolog, hogy éppen ezen Uraságod' betsületes bándája vitte azt véghez, hogy Harrison a' Politziai katonák által ezen népgyűlésből kivitettessék, oly reménséggel lévén az Uraságod' emberei, hogy ezen tselekedet által a' nép felingereltetni, mellette feltámadni, 's ekképpen vérontásra vetemedni fogna — ha mondom mind ezek így találnak kivilágosodni 's megbonyittatni: hova fognak ekkor a' Régens Princz' nevében Uraságodhoz intéztett köszönettételek és megjutalmaztatások maradni? Én valósággal tartok attól, hogy Uraságodat végtére az a' megszegyenülés érheti, hogy a' Polgármesterséget vagy Lord Májorságot a' nélkül kéntelenítették letenni, hogy Ritterré lehetett volna. Vagyok —“

„H u n t.

A' Stockportban Birch ellen elkö-

vettett gyilkosságra nézve így fejezi ki magát a' Morning-Chronicle: —“

„Ezen rút tselekedettől egész Anglia undorodik. A' Státus' ezen tisztviselőjének, az Igasságtétel' Szolgájának meggyilkoltatása, „mindenekre nézve arravaló meghívásúl szolgálhat, hogy az Ország-lószerk' jusait védelmezze, és azt a' meggyőződést, hogy a' Constitúziót megsérteni semmi esetben nem szabad, a' maga elméjében a' lehetőségig felelevenítse. Ily rút tselekedetekre vezérlik a' tudatlan népet azok a' gondatlan beszédek, melyek ő előtte az emberi és polgári jusról elmondanak, azt a' népet, mely az efféle tudományok megfogására 's a' tupa Theoriai régulák szerint való megítélésére nem elégséges. A' nagy sokaság, a' melynek önn'szeretete, kevélysége, és tunyasága, mintegy neki való hízeltetést úgy halgatja ezen féligmeddig értett tudományokat, az elméjébe veszi őket, 's önn'gondolkodása szerint magyarázván azokat, 's holmi nép' elméjéhez illő egyéb mesterségek által is sarkantyuztatván, zabolátlanul minden kitsapongásoknak neki botsátkozik, melyek őtet végezetre efféle törvényekkel ellenkező tselekedetekre vezérlik. És pedig ez, külföldben oly emberek munkájának következése, kik az általok hirdettetett újításokkal való jó célzás által csak ez egyre, u. m. polgártársaik' boldogságának, nyugalmanak, és szabadságának eszközlésére, gyarapítására néznek, de a' kik azonban azért, hogy nem okosan bántak a' dologgal, azt érdemlik, hogy legkeményebben kimotskoltassanak.“

A' Morning-Chronicle-nek ezen szép erköltsi oktatását még a' Ministeri Kurír is nagyon helybehagyja, pedig esztendőnk szoktak eltelni benne, míg ezen két Újságlevelkek egymással valamelly tárgyra nézve megegyeznek.

Spanyol Amérika.

Lord Cochrane megtette Februárius' 20-dikán Limának Callao nevű kikötőhelye ellen az első próbát: de csak annyiban boldogulhatott, hogy fegyveres tsajkái által két gazdag kereskedő hajót a' kikötőhelyből kihozatott: de az abban találtató két Spanyol fregátok ellen, mint-hogy ezek a' part' battriájának ágyúji által oltalmaztattak, semmit nem tsinálhatott. Ezen expeditziójának füstbemegetele után pedig ily proklamátziót hirdettetett ki Mártzius' 1-ső napján: —“

„Mi, Lord Cochrane, *Chili'* Vice-Admirálisa, 's ezen Státus' hajós selegének Admirálisa és Fővezére — *Chili* Fő Országlószerkének parantsolatja által meghatalmaztatván arra, hogy *Peru* nak kikötőhelyeit, öbleit és minden réveit a' legszorosabb rendtartásokkal meg egygyező módon bezárjuk, meghatároztuk, mint itten következik: — 1) *Callao* és azok a' több kikötőhelyek, öblök és révek, a' melyek *Peru* partjainak mentiben *Guayaquil* től fogva *Atacamaig* talátnak, forma szerint való hadi megszállott állapotban lenni kihirdtetnek. — 2) Minden hajóknak megtiltatik, hogy az említett megszállási vagy bezáró lineán belől talátnató kikötőhelyekkel és egyéb helyekkel kereskedést vagy valami egyéb közösülést folytassanak. — 3) Sem neutralis sem barátságos hajóknak nem leszen szabad a' *Callaoi* vagy a' feljebb megnevezett egyéb kikötőhelyekből kievezni, a' melyek az ezen Proklamátzióban meghatározott nyoltz napok után még azokban talátnatni fognak. — 4) Semmi féle neutralis nemzet' zászlójával evező hajónak nem szabad valami Spanyol tulajdont, vagy pedig azon vidékek' lakosainak tulajdonát, mely vidékek a' Spanyol Király' törvényei alá vettette vagynak, a' maga oltalmazása

alatt valahova szállítani. — 5) Minden neutralis hajó, a' melly kettős vagy hamis szabadságlevéllel evez, a' hadakozást folytató Hatalmasságok között fennálló néptörvények ereje szerint elfogattatik, ha terhének eredeti tulajdonságának törvényessége által, magát meg nem tudja igazítani. — 6) Mind azok a' hajók, mellyek oly tisztet, katonákat, hajósembereket, vagy kereskedőket szállítanak, kik a' Spanyol Király' alattvalójik, elfogattatván *Valparaisoba* vitettnek, hogy ott a' népek' törvényei szerint megítéltesse nek. — 7) Ezen Proklamáció mindenüvé küldetessék-el, a' hova szükséges lesz. Kiadatott az O-Higgins nevű hajón, melyre a' Fő Admirális' zászlója van kifüggesztetve, a' Callaói öbölben, Mártzius' 1-ső napján 1819-ben. Alairta —

„Cochrane.

Közönséges levelek erősítik, hogy Generális San-Martin is, kiről eleintén azt mesélték volt, hogy 3000 emberekkel Buenos-Ayres felé nagy sebességgel folytatná útját, Chili' armádájával Perunak vette útját.

Különös az, a' mit a' legújabb Anglus újságlevelekben olvssunk, hogy az Anglus kereskedő hajóknak védelmezésére az Angliai Országlószék két lineahajókat rendelt a' Tsendes tengerre. Látjuk a' L. Cochrane Proklamációjában, melly által a' Perui kikötőhelyek minden idegen hajók előtt bezárattattak, hogy az Anglus hajók sintsenek telvésséggel kivéttetve. Azt is tudjuk, hogy egy időtől fogva a' Spanyol tulajdont csak az Anglus hajók szállíthatták szabadon ide-amoda. A' Lord Cochrane' Proklamációja szerint pedig ezen szállítás ennekutánna az Anglus hajóknak se' lenne szabad, mint-hogy a' mondatik ezen Proklamációhan, hogy ennekutánna semmi neutralis zász-

ló alatt se' leszen szabad (és így Anglus zászló alatt se) a' Spanyol tulajdont ide amoda szállítani. Ilyen régulákat az Angliai Országlószék nem egy könnyen enged a' maga' hajóji elejébe szabattatni. Természet szerint ez a' Lord Cochrane Proklamációja okozta 'hát, hogy a' Tsendes tengerre Anglus hadi erő rendeltetett. Jelos dolog lenne, ha ott az Anglusok az Anglusokkal kéntelenítettnek megverekedni; mert tudjuk, hogy a' Lord Cochrane' vezérlése alatt néhány, legalább is öt, Angliai hajók találtatnak, mellyek mind Anglus hajós legényekkel vagynak felkészítetve, vagy megrakattatva.

Spanyol Ország.

Már most még a' Ministerialis Kurir is erősíti Londonban, hogy az Északi Amerikai Egygyesült Státusok' linea hajója, a' *Washington Radiks* előtt megállván, kinyilatkoztatta, hogy a' Floridák' által engedtetését illető Kötésnek meg-erősítettését várja.

De még háborusabb kinézésről emlékeznek a' London' Times levelek: — Tudjuk, hogy ezen Egygyesült Státusoknak egy hadi hajókból álló tsapatja néhány esztendőitől fogvást folytában a' Középtengeren tartozkodik, azt mondván, hogy az Amerikai kereskedést védelmezi az Afrikai tengeri tolvaj Státusok' ragadozó hajóik ellen. Nyugvó helye ezen hajós tsapatnak már jó időtől fogva mind a' Napolyi kikötőhely' öblében volt. Most azt írják a' feljebb nevezett újságlevelek, hogy ezen egész Amerikai hadi hajós se reg Gibráltárhoz evezvén, ott megállapodott, oly fogás alatt, hogy az Anglus és Amerikai tiszték között történt duellálás' dolgát akarja eligazítani. De mások nem ezt az okát mondják oda való evezésének, hanem azt a' miért a' *Washington Radiks'* elejébe állott, hogy tudniil-

lik azonnal hozzá fogjanak a Spanyol Ország ellen való ellenségeskedéshez, mi-helyest megtudják, hogy a Floridákat illető Kötés Madridban nem ratifikáltatott. — De ha a megvalóságosul, a mi valami hajós tudósítások után elhíreletett, így nem csak a Spanyolokat, hanem az Anglusokat is érdekléné, ezen Amerikai hajóknak Gibráltárnál való megjelenése. Az erősítettik ezen hajós tudósításokban, hogy az Anglus Admirális azt parantsolta a Guerrier nevű Amerikai fregát-nak, hogy az Anglus hajós sereg mellett való elvezésekor, ezt zászlójának lebot-sátása által köszöntse, mellyet Mac-donough az Amerikai Commadore meg-tselekedni nem akarván, az Anglusok reá löttek, s erre az Amerikaiak is lövéssel feleltek.

Némely Frantzia levelek azt erőssítik, hogy a külső dolgokra ügyelő Spanyol volt Ministerre *Irujora* a vonta volna az Udvar haragját, hogy a *Payne Tamás, Rousseau, és Voltaire* könyveit olvasgatta: de azt mondják mások, hogy kételkedni se kell rajta, hogy őtet egyenesen az Anglus befolyás buktattam-g, mint Amerika barátját, s mint a ki jó szívvvel nézte sőt elősegéllette a Floridáknak általengedettségét. Mondják, hogy a Madridban lévő Anglus Követnek magakinyilatkoztatása, mellyet ezen Udvarnak beadott, a volt: hogy ha a Spanyol Udvar ezen kötést megtalálja erőssíteni, Anglia azonnal meg fogja esmérni az elpártolt Spanyol plántatartományok füg-getlenségét; mert bizonyos az, hogy Floridáknak elnyerése az Amerikaiakat még jobban megbátrítaná, úgy hogy attól lehetne tartani, hogy kevés idő múlva még Mex-sikónak általengedettségét is kívánni fog-ják. — Hogy azonban az Amerikaiak a Floridákból szép szerént ki nem mennek, s valami régi adósságot fognak belé, ezt

mind fel lehetni tenni, tsak az a kérdés, hogy hát valyon erőszakkal ki lehet-ő őket onnét könnyen kergetni?

Frantzia Ország.

A Professor *Bavoux* pere Páris-ban az Esküdtek' törvényszéke előtt le-folyt, s az ítélet melly reá kimondatott, ez: Hogy ő nem bűnös. Ennek hallá-sa a jelenlévő sok tanulóknak nagy örö-möt okozott, a kik valami 40-nen vagy 50-nen a törvénytévő szalából *Vive Bavoux!* kiáltozással az utzákra kiin-dulván, ekképpen néhány útszákát be-jártak, s végre *Bavoux* egy kabriolet kotsiba beülvén, nyugott elmével szállá-sára ment.

Német Ország.

A Pruszsus Király a Töplitzi ferdőről *Pilnitzbe* ment a Szakszoniai Király meglátására. Dél tájban két pos-talóval érkezett meg egy kisdud úti kotsi-ban a Király nyári residentziájába. Mel-lette Gen. *Witzleben* ült, hátamegett egy Vadászlegény állott. A Pruszsus Király oly egy-ügyüen volt öltözve, hogy tsak rendczimer se volt rajta. A két Királyok kézfogással köszöntötték egymást. A Szakszoniai Király azon kezdte a beszédet, hogy melly régen nem látták egymást. Kevés beszélgetés után asztalhoz ültek; ebédkezés alatt, szép éneklés és musiká-lás volt. Ebéd után hasonló könnyű úti készülettel tovább indult a Pruszsus Ri-rály Berlin felé, melynek alkalmatossá-gával méltónak tartották némelyek a megjelent néző sokaságnak melly halga-tását megjegyezni. Ezen összejövettel előtt tsak néhány napokkal esett az ~~améri-ikai~~ dakozás után következő ~~indulásoknak~~ végső egygyezés által való megerősítte-tése. Telyességgel meg nem engedett a Pruszsus Király se megérkezésekor se elindulásakor semmi pompatsinálást.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Jász Kis-Ér, Augustus' 10-dikén. Az itt lévő Helv. Vallástételt követő Gyülekezetnek Erdemes Elöljárói, hogy a' Hazának hív lakosokat és polgárokat; a' Társaságnak igazgatására hasznos és alkalmas embereket nevelő 's formáló szorgalmatos Tanítókat mennyire szeressek 's betsüljék e' példa bizonyítja: Egy igen Erdemes és a' Leány-Oskolában egész ötven esztendőig szorgalmatosan és fáradhatatlanul tanító; de már öregsege miatt tanítói hivatalát nem folytatható öregot Detki István Urat volt fizetésének egész élete végéig való kiadattatása mellett, nyugodalomra bocsátották; a' mikor az Erdemes öreg eránt való háladatos szeretetnek jeléül a' Privilegiált Város' Házánál pompás vendégség tartott. — Vajha minden Ekklesiáknak érdemes Elöljárói a' közjóért munkálódó előregedett Tanítókról így gondoskodnának!! —

A' Posoni levelek szerint, ugyan tsak Posony Vármegye' Pernek nevű helységének lakosi nagyon megrémültek Aug. 3dikán. Ugyan is minekutánna a' nap szinte estig igen forrón süttöt volna, estve féle a' fellegek dél és napnyugot közt öszve tornyosodván, 's az említett helység felett menván keresztül, a' már előre is minden szívekbe félelmet öntő fekete fellegekből estve 9 óra után a' villámás sebes letsapásával egyház meggyüladott, mellynek tüztől más 5 házak is hamuvá laktak. Különös, hogy a' menykő sem a' házban levő tárgyak közül senkít meg nem sértett, sem a' benne levő házi eszközökben semmi kárt nem tett.

Béts. — Hogy Nemzetünkben a' Míves Mesterek között is számosan válnak olyanok, kiknek még a' külső Nemzetek is megadják illendő botseket 's a' megkülönböztetést; ennek mind több több példáit olvassuk. Mi is ennek egy új bizonyosságát közöljük, Komári István, Miskolczi születésű Hazánkfiában, ki ez előtt két esztendővel nyervén itt a' Porte-Piánó 'tsinálására Mívesmesteri Privilegiumot, mindjárt a' Remekmunkájával úgy megkülönböztette magát, hogy azt innen Helvetziába vitték, 's az olta is tsak nem minden Fortepianoít, mellyeket különösen tartosságra való jó készülétek mellett, a' tiszta, kellemetes és egyenlő hangosság ajánl, Trieszbe, 's Klagenfurtba hordják. Ezt a' jeles Mívesmestert tehát tulajdon Hazafiainak méltán alánlhatni. Lakása a' külsővárosban ez: Windmühle, Krongasse Nro. 56.

T u d ó s í t á s.

A' Deák-Magyar-Német Lexicon 2dik Része is elkészülvén, illendően jelentem, hogy a' melly Helyekre a' Nyomatványokat Pesten keresztül kell küldeni, azokat oda Pestre Eggenberger Könyváros Úrhoz szállítom, a' honnan a' közzellévő Augusztusi Pesti vásárkor a' Titt. Collector Urak a' ládákat, vagy csomókat elvitetni ne terheltessenek. Egyéb Helyekre a' Könyvek egyenesen innen küldetnek el, 's részszerént már el is küldettek.

Az egész Munka két Részben 118 árkus. Az árra 18 for. Váltóban.

Márton Jó'sef,
Professor.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —
Aug. 10-dikén 246 $\frac{1}{2}$ — 11-dikén 246 $\frac{7}{8}$ — 12-dikén 247 $\frac{1}{4}$ — forintot.